

JAN LUCEMBURSKÝ A KAREL IV.

Jiří Černý, Pavel Zátka, Zdeněk Alda

Po smrti krále Václava III. chtěli někteří panovníci z okolních zemí uchvátit České království. Vedli o ně spory i války.

Nakonec přijali čeští páni za krále Jana Lucemburského, který slíbil zachovat jejich práva. Aby dokázal, že slib míní vážně, vzal si za ženu sestru zavražděného krále Václava, Elišku.

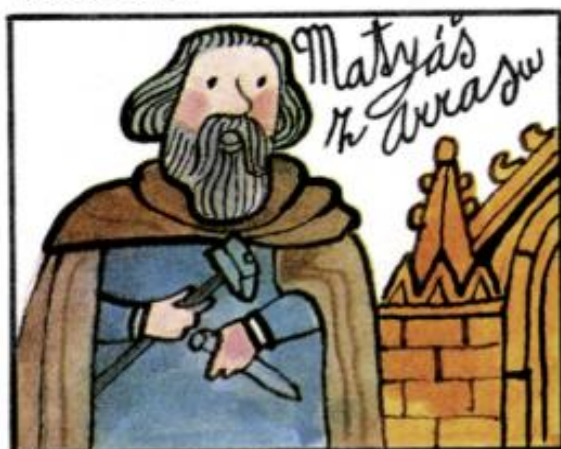
Ale brzy se ukázalo, že nový král sliby nedodržel. Na pražský dvůr zval cizí rádce a vymáhal kruté daně, aby získal peníze na válečné výpravy.

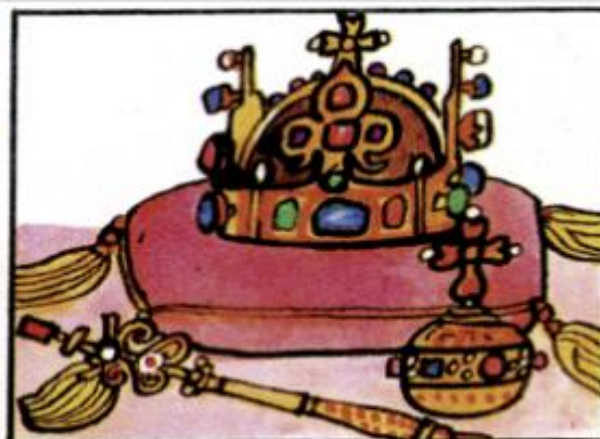
Čeští páni povstali. Král musel ustoupit. Odjel z Čech a nikdy se nadlouho nevrátil. Táhl s vojskem od bitvy k bitvě, až v jedné, u francouzského města Kresčaku, našel roku 1346 smrt.

Českým králem se stal Janův syn Karel. Oč Jan usiloval mečem, toho Karel IV. dosáhl moudrostí. Pečoval o své království, připojil k němu další země a později byl korunován na císaře.

Za Karlova panování kvetl obchod i kultura. Praha se stala křižovatkou obchodních cest, které přiváděly nejen obchodníky, ale také vzdělance a umělce ze všech koutů Evropy.

Karel dal vybudovat hrad Karlštejn. Uschoval zde korunovační klenoty, aby již nikdy nepřišly do cizích rukou. Na Karlštejně často lovil a odpočíval.

Aby se Čechové nemusili doprošovat vzdělanosti cizí, založil Karel IV. roku 1348 v Praze univerzitu. Byla první ve střední Evropě. Učinila Prahu střediskem vědy, kvetoucím městem.

(Obrázky z českých dějin a pověstí; ilustroval Jiří Kalousek)